

vaje, da je delovodja odrejeno odpoved takoj preklicati, še preden je tožnik zapustil delavnico in je tožniku kaka škoda nastala. Nepripustitev k delu in nato preklic odpovedi v pisarni je smatrati kot enotno dejanje in vsled tega preklic pravomočno storjen, posebno, ker bi bila izvršena odpoved izvršena šele z izročitvijo delavske knjižice. Če pa je tožitelj kljub temu vztrajal na izročitvi delavske knjižice, je s tem sam razrušil službeno razmerje, vsled česar manjka predmetni tožbi pravne podlage.

Okno v svet.

Bolezni med dunajskim delavstvom v letu 1912. Obbolelo je 120.582 oseb, in sicer na tuberkulozi sopil 11.424 oseb, na drugih boleznih na sopilih 13.872 oseb, na revmatizmu 10.616 oseb, na žledodnih in črevesnih boleznih 7670 oseb, na poškodbah 22.825 oseb. Umrlo je 3353 oseb, in sicer največ jih je pobrala jetika, namreč 1297 oseb ali dobro tretjino. Jetika je res delavska bolezen.

Brezposelnost na Francoskem v letu 1912. Na Francoskem je znašala brezposelnost v letu 1912 6,1 odstotka vsega prebivalstva. Ta številka je zelo visoka in je brezposelnost na Francoskem izmed vseh evropskih držav največja.

Brezposelnost v Belgiji v letu 1912 je znašala približno 1,5 odstotka vsega delavstva. Ta številka ni previsoka in jasno pričča, da so delavske razmere v Belgiji skoro najugodnejše izmed vseh v Evropi. V letu 1911 je bila brezposelnost v Belgiji na približno 0,3 odstotka višja kot v letu 1912.

50.000 delavcev brez dela je sedaj v Berlinu, kakor poroča »Berliner Tageblatt«. 4. septembra se je vršila občinska seja, kjer se je sklenilo, naj mestna občina prične takoj z raznimi deli, ki bi se sicer začela izvrševati šele čez pet let. Ob enem je sklenil občinski svet resolucijo, v kateri se poziva vlado, naj ustanovi delavsko zavarovalnico zoper brezposelnost.

Socialna demokracija v Nemčiji znanuje v letošnjem prvem polletju nazadovanje. Res je, da je napredovala za 1,3% na svojih članih, ako pa pogledamo lansko številko napredovanja, vidimo, da je lansko leto napredovala za 15,9%. Tudi centralno glasilo »Vorw.« v Berlinu je izgubilo veliko naročnikov, tako da so se abonementni dohodki znižali za okroglo 50.000 mark. Nemška socialna demokracija ima letos 841.735 delavcev organiziranih. Ako primerjamo število 4.250.401, ki je število oddanih glasov za socialnodemokratske poslance pri zadnjih državnozbornih volitvah v Nemčiji, s številom organiziranih sodrugov, vidimo, da v Nemčiji skoro pet šestih socialnih demokratov ni organiziranih.

Delavci udeleženi pri dobičku podjetij. Ze leta 1870 je bilo na Angleškem nekaj podjetij, ki so dajale svojim delavcem koncem poslovnega leta del čistega dobička. Leta 1912 je bilo na An-

gleškem 133 podjetij s 106.189 delavci, pri katerih so bili delavci nekaki sogsopodarji podjetja. Stvar je navadno sledeča: Delavci se s podjetnikom v začetku leta dogovore, da bodo skozi celo leto delali za gotovo dnevno plačo, ne bodo med letom zahtevali povišanja plače in bodo od svoje dnevne plače vlagali po par vinarjev v podjetje. Denar, ki ga vlagajo v podjetje, se jim mora obrestovati po 3 do 5 odstotkov. Podjetje se zaveže, da dovoli delavcem vpogled v poslovne knjige in ako bo dobiček dosegel koncem leta gotovo vsoto dobička, se drugi dobiček sorazmerno s plačo posameznika razdeli med delavstvo, ki ali ta dobiček vloži v dobrodelne namene delavstva (navadno polovica), ali ta dobiček vloži v podjetje v svrhu izpopolnitve ali razširjenja podjetja, ali pa se razdeli v gotovini na posamezne delavce. Včasih pa dogovor med podjetnikom in delavci naravnost določa, koliko odstotkov čistega dobička pripada delavstvu. Ako delavci vlagajo svoj del v podjetje in si ga ne razdeljujejo, se je že v več slučajih zgodilo, da je podjetje prešlo popolnoma v last delavstva. Te oblike udeležbe delavcev pri podjetjih na delavce zelo ugodno vplivajo. Delavci so stalnejši in ne menjajo tako hitro služb, ker kdor ni eno celo leto v podjetju, pri dobičku ni udeležen. Delavci delajo z veseljem in s pridnostjo, ker kolikor večji bo dobiček, toliko več tudi delavci dobe. Povprečno odpade na vsakega delavca 4,5 do 7,1% dobička njegove letne plače.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jožef Gostinčar**, drž. poslanec. — Tisk Katoliške tiskarne.

Ste že pokusili kavo s Franckovo perl-ržjo, znamka :Perlo:?

Ista ugaja tudi brez zrnate kave.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva.

"ZENIT"

Tovarne za asbestškrilj "ZENIT"
družba z om. zav. **Mor. Žumberk**
dobavljajo najboljši in najcenejši
krouski materijal
Zastopnik: **ZAJEC & HORN**, Ljubljana, Dunajska cesta 73

A. ŽIBERT, Ljubljana
Prešernova ulica
priporoča svojo
veliko zalogo čevljev do mačega izdelka

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izbor vezenin, čipk, rokavilo, nogavilo, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robov, ovratnikov, zavrtnilo, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Solidno izdelane
dežnike in solnčnike
priporoča
po najnižjih cenah
L. Mikusch, Ljubljana,
Mestni trg št. 15.

KUČ
BR. NOVAKOVIČ
LJUBLJANA-LAIBACH

Zdravniško priporočeno **kritvoreče vino**, daje moč in zdravje.
Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po poštne povzetju K 4-50.

Edina zaloga **BR. NOVAKOVIČ**
veletrgovina vina, vermuta, marsale, malage, konjaka, žganja itd.
LJUBLJANA.

Razširjajte med delavstvom Uaše glasilo
'Našo Moč'.

kosa, ki ga je zapreti, proti njegovima koncema, ukreniti, da pasantje cesto hitro zapuste in, ko je proga popolnoma prosta, dati za voditelja streljanja dogovorjena znamenja. Ti dve straži morata tako dolgo ostati na končnih mestih zaprte proge, dokler se ne da znamenje, da je streljanje končano.

Tudi pri lomih, ki ne leže ob javnih komunikacijah, je treba streljanje poprej napovedati s primernimi znamenji za ušesa, da se morejo osebe, ki so v okolici kamnoloma, pravočasno umakniti. Pomen teh znamenj je pojasniti na dohodih z očitvidnimi in trpežnimi svarilnimi tablami.

§ 32. Čase streljanja naj določi obrtno oblastvo po velikosti obrata in prometnim razmeram v okolici kamnoloma ustrezno. Pri tem je vedno skrbeti tudi za to, da javne komunikacije nepretrgoma ne ostanejo dalje zaprte nego četr ure.

§ 34. Za streljanje, to je za nabijanje, zasipanje in užiganje podkopov se smejo uporabljati le posebno izkušeni in zanesljivi delavci.

Delavce, ki se porablajo pri miniranju, je imeti v razvidnosti vselej v posebnem seznamu, ki ga je položiti na dostopnem mestu obrata.

Posebni predpisi za varstvo življenja in zdravja delavcev.

§ 35. Delavišča na dnu kamnolomov (jam) in na terasah je napraviti in urediti tako, da so delavci, ki imajo tam opravila, zavarovani zoper udirajočo se tvarino.

§ 36. Prevozne poti ali tire je napraviti primerno oddaljene od robov pobočij. Poti, ki vodijo v kamnolomu do delavišča, se ne smejo napraviti v svetu, ki je nevaren glede udiranja. Ob strmih robovih in na mostovih jih je zavarovati s priroči ali vrvmi. Ogibati se je prehudih strmih in nenadnih menjav strmca ter ostrih ovinkov.

Na tirih, ki vodijo blizu mimo delavišča ali ob bregovih, ali na tirih, ki niso v konsolidirani varni legi, se smejo vozovi sploh le tako premikati, da jih je moči vsak čas takoj ustaviti.

§ 37. Vozički se smejo z njihovo lastno težo premikati le tedaj, če imajo zavorno pripravo, ki jo je lahko oskrbovati in ki deluje zanesljivo; vozički, pri katerih je moči oskrbovati zavorno pripravo z voza samega, morajo imeti pločo, na kateri je moči stati.

Ustavljene vozove je treba zavarovati, da ne stečejo naprej, s tem, da se nategnejo zavornice ali da se položijo pred nje zaviralna polena. Vozički se ne smejo nikdar med vožnjo skopčati.

§ 38. Nagnilni vozički (kinkeži) morajo imeti zanesljive aretovalne priprave, ki se oskrbujejo brez nevarnosti.

viti primerne stopnice ali namestiti vrvi za plezanje. Te vrvi se morajo pritrditi za robom pobočja, da stoje varno. Pri razsežnih obratih se mora namestiti več vrvi, in sicer v razdalji približno 50 m drugo od druge.

§ 12. Ako imajo stene lomov ali jam le v posameznih partijah poražno tvarino, tako da se naj odkopljejo le ti porabni deli, je dopustno puščati nerabne dele le tedaj, ako so plasti, ki se puste, primerno mogočne in se ni batj nevarnosti, da bi se udrle.

§ 13. Kak drug način kopanja nego v stopnjah ali terasah (§ 12.) je dopusten le izjemoma in le tedaj, ako gre za kopanje hribinskih mas, ki jih je ali vsled njihovega naravnega ležišča ali pa zaradi majhne vrednosti le za grušč ali lomljen kamen uporabne tvariče le tedaj vredno kopati, če se morajo podreti naenkrat cele stene tvarine. V obeh primerih je ta način kopanja dopusten le v trdnih in ne razsedelih masah.

Kopati je potem ali tako, da se izpodkopljejo stene ali da se odstrele oporni stebri, ki so se pustili pri tem, ali da se razstrele stanični podkopi.

§ 14. Ako se porušijo cele stene s tem, da se izpodkopljejo, jih je izpodkopavati tako, da ostanejo popolnoma trdni, zadostno močni oporni stebri in da se podstavijo pravočasno in še preden se stena sesede, opore, in sicer toliko in tako močne, kakor ustreza velikosti kamenite stene. Za podkope opornih stebrov potrebne luknje je izvrtati že, dokler se izpodkopava po meri, kakor napreduje to delo.

Delavcem, ki imajo opravila v prostoru izpodkopavanja in ki nakladajo in odvažajo odkopane stvari, je treba povedati smer, v kateri naj zbeže, če bi nastala nevarnost. Pred skalno steno in v okolišu, kjer se bo najbrže podrla, naj dela kolikor moči malo delavcev.

Po vsaki razstrelitvi je treba preiskati stanje hribinske stene in izpodkopanega prostora in šele potem je odstraniti izkopano tvarino.

Ako se je zadosti daleč izpodkopalo, je zadnje najdaljne podkope in podkope opornih stebrov hkratu nabiti in zažgati.

Ako se stena ne podre, ko so se porušili oporni stebri, je treba steno polnih 24 ur opazovati in šele potem se sme začeti preiskovati. Stena, ki se seseda, se ne sme obhoditi in okoliš, kjer se more zrušiti, je zapreti. Vselej, kadar se zruši kaka stena, je treba sosednje partije skal preiskati glede njihove stalnosti, od svežih prelomnin je odlomiti rahle partije.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

prilagodena svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc

Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, kreplivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ogujivanju otrok in proti potanju nog, skatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodiji, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 20 v.
„Sladil“ za otroke, škatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec kreplivo sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

IVAN JAK IN SIN v Ljubljani,

Dunajska cesta 17

priloroča svojo bogato zalogo raznovrstnih

voznih koles in šivalnih strojev

= za rodbino in obrt. =

Sladni čaj-zajtrk!

Kri! 50% pritrhanka in okusen zajtrk, južina! dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyev sladni čaj ima ime Sladil in Moč! Je vredno bolj priljubljen. Povsod 1/2 kg zavoj 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih osem otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse šte. 109, Zdravje! Josefstädterstrasse šte. 25, Radetzkyplatz šte. 4. V Gradcu: Sackstrasse šte. 4.
Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne, slabe. Za resničnost tega naznanila jamči b tukaj navedenih trdk Trnkóczyjevih, istotako ugodne sočbe zaupanja vrednih oseb.

Zdravniško priporočeno zdravilno sredstvo:

BIOGLOBIN

Kri tvoreča pijača izvrstnega okusa. Odlično kreplivo sredstvo za mlade in stare. V steklenicah po K 350 in K 2— v vsaki lekarni. — Glavna zaloga za Kranjsko:

Mr. R. Sušnik

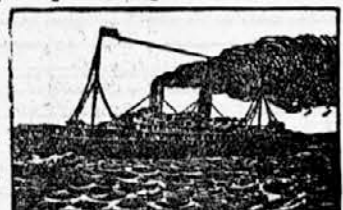
lekarna „Pri zlatem jelenu“
Ljubljana, Marijin trg.

Putniki v Ameriko
Najbolj hitro dobro, po ceni in
najboljše potovanje naj se obrnejo
na
Simona Hinetexa
Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Brezplačno pojasnila daje se brezplačno.

Edina in najkrajša linija v Ameriko!

Samo 5 dni!
iz Hawre v
New-York

francoska prekmorska družba.
Veljavne vozne liste (Šifarte) za francosko linijo iz Hawre v New-York in listke za povratek iz Amerike v staro domovino, po najnižji ceni
in brezplačna pojasnila daje samo
potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18
v hiši „Kmetске posojilnice“
ED. ŠMARDA

Največja in najstarejša tovarna lončenih peči in raznih lončenih izdelkov Avgust Dreise, Ljubljana

Mnogokrat odlikovana.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na
**Štedilna ognjišča
in peči**

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustrirani ceniki so na razpolago.

FR. P. ZAJEC, Ljubljana

Stari trg št. 9.
Izprašani optik.
Zalagatelj c. in kr. armade, c. in kr. vojne mornarice, c. kr. domobrancev itd.

Največji optični zavod.

Prvi specialist za očala in šepalnice, narejene strogo natančno po naročilu in zdravniških predpisih. — Nadalje pripravim svojo veliko izbiro strokovnjaško pravilno izdelanih toplomerov, zrakomerov, daljnogledov vseh vrst, kakor Zeiss, Busch, Goetz itd. Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delnici in je ogled iste mojim cenj. odjemalcem vsak čas dovoljen. Bogata zaloga najboljših ur, zlatolne in srebrnolne. Zahtevajte cenik.

Naiboliša, naisigurneša prilika za štedenie!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

§ 15. Stanični podkopi se smejo uvesti samo tam, kjer ne more biti nevarnosti za javne prometne ceste, pote in tuje predmete vsled pretresov. Vsekakor je napraviti stanične podkope tako, da se more naravne razkolne plošče. Dohodni rovi se ne smejo napraviti v ravni smeri in, ko se je stanica nabila, jih je zazidati.

Podjetnik mora vsako razstrelitev staničnega podkopa poprej pravočasno naznaniti obrtnemu oblastvu.

§ 16. Izpodkopavanje kamenitih sten z namenom, da bi se te stene odločile z zagozdami, je prepovedano.

§ 17. Pri sekanju v drobljivih hribinskih masah je treba poskrbeti, da se podpro zasekani skladi.

§ 18. Kadar se odkopavajo završilne stene, je narediti stopnje z vsaj tako širokimi bernami, d ase morejo zrahljane partije tvarine lahko odstraniti.

Završilne stene morajo biti primerno nagnjene.

Navpično kopati završilno steno je dopustno le tedaj, če je tvarina tako istovrstna in kompaktna ter če tako leži, da se ni bati da bi se zrušila, in če nadalje zoper tako kopanje ne govore nikaki javni oziri.

§ 19. Nevarna mesta v kamnolomih in jamah je zapreti in jih oznamiti s svarilnimi tablami, ki se namestijo na pripravnih prostorih.

§ 20. Pri kamnolomih in jamah, ki leže ob rebrih hribov tako, da teče voda ob kopnjenju in od padavin proti lomu ali jami, tako da bi se mogla zaradi tega udreti tvarina, je treba pripravno ukreniti, da se to prepreči.

§ 21. Kamnolome in jame je zanesljivo ograditi v obrambo, da ne padejo vanje ljudje in živali.

Kako se ograde, se ravna po legi dobivališča in njegove okolice.

Razstreljevanje.

§ 22. Glede posesti, shranjevanja, vkladanja, zamotavanja in rabe razneseli ter raznesilnih užigal in raznesilnih preparatov se je držati določil ministrstvenega ukaza z dne 2. julija 1877, I. (drž. zak. št. 68) v besedilu, izpremenjenem z ministrstvenim ukazom z dne 22. septembra 1883 (drž. zak. št. 156), nadalje ministrstvenih ukazov z dne 4. avgusta 1885 (drž. zak. št. 135), z dne 19. maja 1899 (drž. zak. št. 95) in z dne 19. maja 1899 (drž. zak. št. 96) ter vseh predpisov, ki se eventualno še izdado gledetega.

§ 23. Za razstreljevanje ni uporabljati raznesli golih, temveč v obliki patron; izvzeti od tega so le stanični strelji.

§ 24. Vrtane podkope je napraviti tako, da pride naboj v zaprto hribino. Strelji, nabiti v naravnih razkolnih ploščah, so dopustni le pri jako kompaktni hribini, da se odločijo velike skale.

§ 25. Preddavke ne smejo znašati manj nego polovično globočino vrtane luknje. Razdalja dveh podkopov v steni mora znašati pri posameznih zažigih vsaj toliko kakor preddavka, pri istočasnem zažigu vsaj toliko kakor ena preddavka in pol.

§ 26. Višina naboja ne sme presegati ene tretjine globočine vrtane luknje. Nabojno množino je določiti tako, da se hribina z razstreljenjem samo zrahlja. Vedno se mora skrbeti za to, da se kolikor moči omeji razsipanje razstreljenih kosov.

§ 27. Za strel pripravljene vrtane podkope je pokriti z navadnimi, eventualno po velikosti naboja v več plasteh križema druga na drugi položenimi fašinami, vrečami s peskom, vejami i. e., da se zabrani razsipanje raznesli; ta odeja pa se ne sme nikdar otežeti s kamni.

§ 28. Užigalna vrstica mora biti za vsak strel tako dolga, da je zagotovljeno, da zadosti časa gori, v katerem se morajo tisti, ki imajo opravilo z zažiganjem, spraviti v varnost.

§ 29. Ako je vrtani podkop pripravljen za strel, mora za to postavljena nadzorna oseba dati določeno znamenje; na to morajo delavci iti na zavarovana stanišča (pribežališča), ki se določijo poprej. Šele nato se smejo podkopi užgati.

Pri staničnih streljih se sme vrtana luknja zopet nabiti šele po preteku 15 minut.

Ako se posamezni strelji niso sprožili, ne smejo delavci zapustiti pribežališč, preden ne poteče četrt ure. Strele, ki se niso sprožili, je treba oznamiti, da se niso sprožili.

§ 30. Ako se uporabljajo električna užigala, mora miner, ki oskrbuje nabiranje strel in polaganje v spajanje žičastih vodov, imeti ročico užigalnega stroja pri sebi in šele, preden sproži strele, nastaviti jo na vreteno. Takoj ko se je užgalo, je vodove žice izločiti popolnoma varno.

§ 31. Ako leže kamnolomi v bližini javnih komunikacij, mora obrtno oblastvo, kakršne so krajevne razmere, sporazumno z dotičnimi, morda pristojnimi oblastvi skrbeti za to, da se dotične komunikacije primerno zapro, dokler se strelja.

Pri tem je končne točke kosov, ki jih je zapreti, natančno oznamiti.

§ 32. Ako gre za ceste, ki jih je zapreti za promet, morata iti, preden se začne streljati, dva delavca z rdečimi zastavami od srede